

Bruksela, 21 marca 2018 r.
(OR. en)

7407/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0060 (COD)

JAI 246
JUSTCIV 70
EF 86
EJUSTICE 19
ECOFIN 271
DRS 16
COMPET 177
EMPL 121
SOC 161
CODEC 429
IA 73

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	14 marca 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 134 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do minimalnego pokrycia strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 134 final.

Zał.: COM(2018) 134 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 14.3.2018
COM(2018) 134 final

2018/0060 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do minimalnego
pokrycia strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2018) 73 final} - {SWD(2018) 74 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek stanowi ważny element prac mających na celu wzmocnienie unii gospodarczej i walutowej (UGW). Bardziej zintegrowany system finansowy zwiększy odporność unii gospodarczej i walutowej na wstrząsy poprzez ułatwienie udziału sektora prywatnego w transgranicznym podziale ryzyka i jednocześnie ograniczenie konieczności współponoszenia ryzyka przez podmioty sektora publicznego. Aby osiągnąć te cele, UE musi teraz ukończyć budowę unii bankowej i wprowadzić wszystkie niezbędne elementy unii rynków kapitałowych. W komunikacie Komisji z dnia 11 października 2017 r.¹ nakreślono kroki mające prowadzić do ukończenia budowy unii bankowej poprzez jednoczesne podjęcie działań służących ograniczeniu ryzyka w sektorze bankowym oraz podziałowi tego ryzyka, stanowiące element planu działania mającego na celu wzmocnienie UGW, przedstawionego przez Komisję w dniu 6 grudnia 2017 r.².

Rozwiązanie problemu wysokich wolumenów kredytów zagrożonych i ekspozycji nieobsługiwanych³, jak również zapobieżenie ich ewentualnej akumulacji w przyszłości stanowi istotną część wysiłków Unii zmierzających do dalszego ograniczenia ryzyka w systemie bankowym i sprawienia, by banki mogły skoncentrować się na udzielaniu kredytów przedsiębiorstwom i osobom fizycznym. Dyskusje prowadzone obecnie w Radzie potwierdzają, że osiągnięcie dalszych postępów w rozwiązaniu problemu kredytów zagrożonych ma kluczowe znaczenie dla ukończenia budowy unii bankowej, stanowiącej jeden z priorytetów Agendy przywódców.

Wysokie wolumeny kredytów zagrożonych mogą obciążać wyniki banku w dwojaki sposób. Po pierwsze, kredyty zagrożone generują dla banku niższe dochody niż kredyty, które są obsługiwane, a tym samym zmniejszają rentowność banku i mogą być źródłem strat prowadzących do zmniejszenia jego kapitału. W skrajnych przypadkach może to zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu banku, co może mieć skutki dla stabilności finansowej. Po drugie, kredyty zagrożone wiążą znaczne zasoby banku – zarówno ludzkie, jak i finansowe. Ogranicza to możliwości udzielania przez bank kredytów, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP).

MŚP są szczególnie dotknięte problemem ograniczonej podaży kredytów, gdyż w znacznie większym stopniu niż duże przedsiębiorstwa są one uzależnione od finansowania bankowego;

¹ Komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie dokończenia budowy unii bankowej (COM(2017) 592 final z 11.10.2017).

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady i Europejskiego Banku Centralnego – Dalsze działania na rzecz dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej: plan działania (COM(2017) 821 final z 6.12.2017).

³ Ekspozycje nieobsługiwane obejmują kredyty zagrożone, nieobsługiwane dłużne papiery wartościowe oraz nieobsługiwane pozycje pozabilansowe. Kredyty zagrożone stanowią największą część ekspozycji nieobsługiwanych i to węższe pojęcie powszechnie stosuje się do opisanego szerszego zjawiska, jakim są ekspozycje nieobsługiwane. Kredyty zagrożone oznaczają kredyty, w przypadku których kredytobiorca ma problemy z dokonywaniem planowych płatności odsetek lub spłat kwoty głównej. Gdy zwłoka w dokonaniu tych płatności przekracza 90 dni lub gdy szacuje się, że kredyt prawdopodobnie nie zostanie spłacony przez kredytobiorcę, kredyt ten klasyfikuje się jako zagrożony.

w końcowym efekcie wywiera to niekorzystny wpływ na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy. Kredyty bankowe są często zbyt drogie, a w następstwie kryzysu finansowego z 2008 r. wolumen kredytów udzielanych przez banki MŚP uległ znacznemu zmniejszeniu. Stanowi to przeszkodę dla wzrostu i rozwoju MŚP.

Dobrze rozwinięte wtórne rynki kredytów zagrożonych są również jednym z elementów właściwie funkcjonującej unii rynków kapitałowych⁴. Jednym z głównych celów przyświecających Komisji w jej dążeniu do realizacji priorytetu, który stanowi utworzenie unii rynków kapitałowych, jest zapewnienie nowych źródeł finansowania dla unijnych przedsiębiorstw, a w szczególności dla MŚP i szybko rozwijających się innowacyjnych firm. Wprawdzie projekt budowy unii rynków kapitałowych koncentruje się na ułatwieniu przedsiębiorstwom unijnym dostępu do finansowania pozabankowego oraz na większej dywersyfikacji tego finansowania, jednak uznaje się w nim również istotną rolę, jaką banki odgrywają w finansowaniu gospodarki UE. Dlatego też jednym z wątków prac nad unią rynków kapitałowych jest zwiększenie zdolności banków do kredytowania przedsiębiorstw, w tym poprzez zwiększenie ich zdolności do odzyskania wartości zabezpieczeń ustanowionych w celu zabezpieczenia kredytów.

Problem wysokich wolumenów kredytów zagrożonych musi zostać rozwiązany w drodze zastosowania całościowego podejścia. Wprawdzie odpowiedzialność za rozwiązanie tego problemu spoczywa w pierwszym rzędzie na bankach i państwach członkowskich⁵, istnieje jednak również – z uwagi na wzajemne powiązania w obrębie systemu bankowego w UE, a zwłaszcza w strefie euro – wyraźny unijny interes w zmniejszeniu obecnego wolumenu kredytów zagrożonych oraz zapobieżeniu nadmiernemu jego narastaniu w przyszłości. Wysoki wolumen kredytów zagrożonych w niektórych państwach członkowskich może mieć w szczególności znaczne potencjalne skutki uboczne dla gospodarki całej UE, zarówno pod względem stabilności finansowej, jak i wzrostu gospodarczego.

Potrzebę podjęcia zdecydowanych i kompleksowych działań wskazano w „Planie działania na rzecz rozwiązania problemu kredytów zagrożonych w Europie”, który został zatwierdzony przez Radę ECOFIN dnia 11 lipca 2017 r. W tym planie działania określono kompleksowe podejście skoncentrowane wokół zbioru uzupełniających się działań politycznych w czterech obszarach: (i) nadzoru nad bankami i regulacji dotyczących bankowości; (ii) reformy ram prawnych dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i dochodzenia wierzytelności; (iii) rozwoju wtórnych rynków aktywów zagrożonych oraz (iv) wspierania restrukturyzacji systemu bankowego. Działania w tych obszarach należy podjąć na szczeblu krajowym, a w stosownych przypadkach także na szczeblu unijnym. Niektóre z tych środków będą miały większy wpływ na kwestię szacowania przez banki ryzyka w momencie przyznawania kredytu, podczas gdy inne przyczynią się do szybkiego ujmowania kredytów zagrożonych i lepszego zarządzania tymi kredytami. Jeszcze inne środki zwiększą wartość rynkową kredytów zagrożonych. Środki te wzajemnie się wzmacniają i nie byłyby wystarczająco skuteczne, gdyby wprowadzano je w sposób odizolowany.

⁴ Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Dokończenie budowy unii rynków kapitałowych do roku 2019 – czas przyspieszyć realizację (COM(2018) 114).

⁵ Komisja uporczywie wracała do tej kwestii – w przypadku dotkniętych tym problemem państw członkowskich – w kontekście europejskiego semestru.

Niniejszy wniosek, wraz z innymi środkami proponowanymi przez Komisję, jak również działania podejmowane przez Jednolity Mechanizm Nadzorczy i Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) stanowią zasadnicze elementy tych starań. Łącząc szereg uzupełniających się środków, Komisja przyczynia się do stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających bankom rozwiązanie problemu, jaki stanowią kredyty zagrożone ujęte w ich bilansach, a także do zmniejszenia ryzyka akumulacji tych kredytów w przyszłości.

Banki będą zobowiązane do zarezerwowania odpowiednich zasobów w sytuacji, gdy nowo udzielane kredyty przestaną być obsługiwane, co stworzy właściwe zachęty do odpowiednio wczesnego zajęcia się tymi kredytami i do uniknięcia nadmiernej akumulacji tych kredytów.

W przypadku kredytów uznanych za nieobsługiwane bardziej skuteczne mechanizmy egzekwowania kredytów zabezpieczonych umożliwią bankom zaradzenie problemowi kredytów zagrożonych – z zastrzeżeniem odpowiednich gwarancji dla dłużników.

Gdyby jednak wolumeny kredytów zagrożonych stały się zbyt duże – tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku niektórych banków i niektórych państw członkowskich – banki będą miały możliwość sprzedaży ich innym podmiotom na efektywnych, konkurencyjnych i przejrzystych rynkach wtórnych. Organy nadzoru będą im w tym pomagać w oparciu o uprawnienia, które mogą obecnie stosować w konkretnych przypadkach w odniesieniu do banków (tzw. uprawnienia drugiego filaru) na mocy dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych⁶. W przypadku gdy kredyty zagrożone stają się poważnym i szerszym problemem, państwa członkowskie mogą utworzyć krajowe spółki zarządzania aktywami lub podjąć inne środki w ramach obowiązujących przepisów dotyczących pomocy państwa oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków.

Niniejszy wniosek przewiduje obowiązkowy ostrożnościowy mechanizm ochronny mający zapobiec ewentualnemu nadmiernemu narastaniu w przyszłości wolumenu kredytów zagrożonych bez wystarczającego zabezpieczenia przed ewentualnymi stratami w bilansach banków. Środek ten stanowi uzupełnienie szeregu innych środków przedstawionych w dniu dzisiejszym w komunikacie Komisji „Drugie sprawozdanie z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych w Europie”⁷. Aby ułatwić bankom lepsze zarządzanie kredytami zagrożonymi, Komisja przedstawia również odrębny wniosek, który: (i) zwiększa ochronę wierzycieli zabezpieczonych poprzez zapewnienie im skuteczniejszych, pozasądowych metod odzyskiwania należności z tytułu zabezpieczonych kredytów udzielonych klientom biznesowym; oraz (ii) likwiduje zbędne przeszkody dla obsługi kredytów przez osoby trzecie oraz dla przenoszenia kredytów w celu dalszego rozwoju wtórnych rynków kredytów zagrożonych. Państwom członkowskim zapewnia się również wytyczne na temat możliwości tworzenia – w stosownych przypadkach i przy zachowaniu pełnej zgodności z unijnymi przepisami UE w dziedzinie bankowości i zasadami pomocy państwa – krajowych spółek zarządzających aktywami. Wytyczne dotyczące tych spółek zawierają praktyczne zalecenia dotyczące projektowania i tworzenia na szczeblu krajowym spółek zarządzających aktywami, oparte na sprawdzonych rozwiązaniach zastosowanych już w państwach członkowskich⁸.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 176, s. 338).

⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Banku Centralnego – Drugie sprawozdanie z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych w Europie [*insert COM Number once available*].

⁸ [*insert SWD Number once available*]

Inicjatywy te wzajemnie się wzmacniają. Obowiązkowy ostrożnościowy mechanizm ochronny gwarantuje odpowiednie pokrycie ewentualnych strat z tytułu przyszłych kredytów zagrożonych, co ułatwi ich restrukturyzację lub sprzedaż. Wytyczne dotyczące spółek zarządzających aktywami wspomagają państwa członkowskie, które mają takie plany, w restrukturyzacji swoich banków poprzez ustanowienie spółek zarządzających aktywami zajmujących się kredytami zagrożonymi. Skutki te uzupełnia impuls do dalszego rozwoju wtórnych rynków kredytów zagrożonych, gdyż doprowadziłyby one do większej konkurencji po stronie popytu, a tym samym do wzrostu cen kredytów zagrożonych. Ponadto przyspieszona egzekucja z zabezpieczenia jako sprawny mechanizm odzyskiwania wartości zabezpieczenia zmniejsza koszty restrukturyzacji kredytów zagrożonych.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Z tytułu kredytów zagrożonych należy tworzyć rezerwy zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości. Oczekuje się, że nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 9, który jest stosowany w UE od dnia 1 stycznia 2018 r., ułatwi rozwiązanie problemu rezerw tworzonych zbyt późno i w niewystarczającej wysokości, gdyż funkcjonuje on w oparciu o zasadę „oczekiwanej straty”. Ten nowy standard wprowadza jednak jedynie ograniczone zmiany w odniesieniu do aktywów finansowych, które zostały sklasyfikowane jako nieobsługiwane. Ponadto standardy rachunkowości, w tym MSSF 9, określają ogólne zasady i podejścia w odniesieniu do ustalania rezerw na wypadek strat kredytowych, a nie szczegółowe przepisy. Mimo istnienia wytycznych dotyczących ich stosowania, standardy rachunkowości zasadniczo pozostawiają swobodę uznania w odniesieniu do ustalania oczekiwanych strat kredytowych z tytułu ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych, między innymi w zakresie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z zabezpieczenia lub gwarancji, a tym samym w odniesieniu do określenia poziomu rezerw.

Zgodnie z drugim filarem ram ostrożnościowych określonych w dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych właściwe organy (tj. organ nadzoru) mogą wywierać wpływ na strategię instytucji w zakresie tworzenia rezerw i mogą żądać dokonania konkretnych korekt w obliczeniach funduszy własnych⁹. Środki w ramach drugiego filaru są stosowane według uznania właściwego organu i na zasadzie indywidualnej – w następstwie uznania, że strategia instytucji w zakresie tworzenia rezerw jest nieodpowiednia lub niewystarczająco ostrożna z punktu widzenia organu nadzoru.

Podsumowując, straty z tytułu ekspozycji kredytowych (w tym ekspozycji nieobsługiwanych) są objęte zarówno standardami rachunkowości, jak i regulacją ostrożnościową. Jednakże ani standardy rachunkowości, ani ramy ostrożnościowe nie przewidują obecnie minimalnego wspólnego podejścia, które mogłoby skutecznie zapobiegać narastaniu wolumenu niewystarczająco pokrytych ekspozycji nieobsługiwanych.

W swoim planie działania Rada wezwała Komisję, by ta „rozważyła ostrożnościowe mechanizmy ochronne, które służyłyby zapobieganiu potencjalnemu problemowi niedostatecznych rezerw i które miałyby zastosowanie do nowo udzielanych kredytów. Takie ustawowe mechanizmy ochronne mogłyby przybrać formę obowiązkowych ostrożnościowych odliczeń kredytów zagrożonych od funduszy własnych, po dokonaniu oceny najbardziej odpowiedniej kalibracji zgodnie z praktyką międzynarodową”.

Można założyć, że ekspozycje zagrożone, które są w niewystarczającym stopniu pokryte rezerwami, pozostają dłużej uwzględnione w bilansach banków mających nadzieję na uniknięcie lub opóźnienie ostatecznego ujęcia strat (podejście typu „pożyjemy – zobaczymy”). Zbyt niskie rezerwy i zaniechanie ujmowania strat stanowią główne przeszkody dla restrukturyzacji zadłużenia i sprzedaży aktywów, gdyż banki mogą odroczyć restrukturyzację lub zmniejszyć udział finansowania dłużnego, tak aby uniknąć ujęcia strat. Stwierdzono, że opóźnienia w ujmowaniu strat przyczyniają się do ograniczenia akcji kredytowej, gdyż wywierają na banki presję do zwiększenia rezerw w okresach występowania

⁹ Komisja wyjaśniła zakres tego uprawnienia w sprawozdaniu w sprawie przeglądu funkcjonowania Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (COM(2017) 591 final).

warunków skrajnych (tj. gdy dochodzi do zmaterializowania strat i wymogi dotyczące regulacyjnych funduszy własnych nabierają najbardziej wiążącego charakteru).

W odpowiedzi na wniosek Rady ECOFIN Komisja przeprowadziła ukierunkowane konsultacje i ocenę skutków, dochodząc w ich wyniku do wniosku, że wprowadzenie minimalnego ostrożnościowego sposobu traktowania funkcjonującego jako obowiązkowy mechanizm ochronny w odniesieniu do nowo powstałych ekspozycji, które zostają następnie sklasyfikowane jako nieobsługiwane, jest właściwym środkiem zapobieżenia narastaniu w przyszłości wolumenu ekspozycji nieobsługiwanych. Proponowane zmiany w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych¹⁰, które ma bezpośrednie zastosowanie do wszystkich instytucji w UE, ustanawiają ramy dla ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla nowo powstałych ekspozycji, które zostają następnie sklasyfikowane jako nieobsługiwane – w postaci określonych harmonogramem ostrożnościowych odliczeń od funduszy własnych. Ten mechanizm ochronny ma na celu:

- ograniczenie ryzyk dla stabilności finansowej wynikających z wysokich wolumenów niewystarczająco pokrytych ekspozycji nieobsługiwanych, poprzez unikanie powstawania lub narastania takich ekspozycji przy możliwych skutkach ubocznych w przypadku wystąpienia skrajnych warunków rynkowych; oraz
- zapewnienie, by instytucje posiadały wystarczające pokrycie strat w odniesieniu do ekspozycji nieobsługiwanych, stanowiące ochronę ich rentowności, kapitału i kosztów finansowania w okresach występowania warunków skrajnych. To z kolei zapewniłoby dostępność stabilnego, w mniejszym stopniu procyklicznego finansowania dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

Mechanizm ten uzupełniałby: (i) stosowanie standardów rachunkowości w odniesieniu do rezerw na straty kredytowe z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych oraz (ii) stosowanie istniejących uprawnień nadzorczych w ramach drugiego filaru w następstwie indywidualnej oceny przez właściwy organ.

W związku z tym instytucje będą musiały w dalszym ciągu ujmować rezerwy zgodnie z własną oceną i mającymi zastosowanie standardami rachunkowości. Przepisy te, obejmujące ewentualne zwiększenie rezerw w wyniku stosowania MSSF 9, zostaną w pełni uwzględnione do celów ostrożnościowego mechanizmu ochronnego. W przypadku gdy suma rezerw i innych korekt nie wystarcza do pokrycia strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych do minimalnego wspólnego poziomu, miałby zastosowanie ostrożnościowy mechanizm ochronny, wymagający odliczenia różnicy od pozycji w kapitale podstawowym Tier 1 (CET1). Jeżeli właściwe organy stwierdzą w indywidualnych przypadkach, że mimo zastosowania – zgodnie z niniejszym rozporządzeniem – ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla ekspozycji nieobsługiwanych, tego rodzaju ekspozycje konkretnej instytucji nie są w wystarczającym stopniu pokryte, organy te mogą skorzystać z ich uprawnień nadzorczych przewidzianych w ramach drugiego filaru.

W celu zapewnienia spójności ram nadzoru ostrożnościowego, proponowany sposób traktowania w ramach pierwszego filaru opiera się na definicjach i pojęciach stosowanych już do celów sprawozdawczości nadzorczej. Wprowadzone niniejszą zmianą pojęcie „ekspozycji nieobsługiwanych”, podobnie jak kryteria dotyczące restrukturyzacji, są spójne z pojęciem

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

i kryteriami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014¹¹, które jest już powszechnie stosowane do celów sprawozdawczości nadzorczej.

Tam, gdzie jest to konieczne w celu zapewnienia spójności, zaproponowano również zmiany odpowiednich przepisów rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Po ponad pięciu latach, które minęły od uzgodnienia przez europejskich szefów państw i rządów utworzenia unii bankowej, dwa z jej filarów – jednolity nadzór oraz jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji – zostały już wdrożone, a ich solidną podstawę stanowi jednolity zbiór przepisów obowiązujących wszystkie instytucje z siedzibą w UE. Osiągnięto już wprawdzie znaczne postępy, ale na drodze do ukończenia budowy unii bankowej konieczne są dalsze kroki, w tym stworzenie jednolitego systemu gwarancji depozytów, zgodnie z komunikatem z października 2017 r. i planem działania z grudnia 2017 r.

Uzupełniając obszerny pakiet reform przedstawiony przez Komisję w listopadzie 2016 r. („pakiet reform bankowych”), proponowany ostrożnościowy mechanizm ochronny stanowi jeden ze środków ograniczenia ryzyka, które są niezbędne do wzmocnienia odporności sektora bankowego równolegle ze stopniowym wprowadzaniem europejskiego systemu gwarantowania depozytów. Środki te służą jednocześnie zapewnieniu, by w dalszym ciągu istniał jednolity zbiór przepisów dla wszystkich instytucji z siedzibą w UE, niezależnie od tego, czy są one objęte unią bankową, czy też nie. Opisane powyżej ogólne cele niniejszej inicjatywy są w pełni spójne z podstawowymi celami UE takimi jak wspieranie stabilności finansowej, ograniczenie prawdopodobieństwa i zakresu wsparcia publicznego dla instytucji objętych restrukturyzacją lub uporządkowaną likwidacją, jak również wnoszenie wkładu w harmonijne i trwałe finansowanie działalności gospodarczej, które sprzyja osiągnięciu wysokiego poziomu konkurencyjności i ochrony konsumentów.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawa prawna proponowanych zmian jest taka sama jak przypadku zmienianego aktu ustawodawczego, tj. art. 114 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Aktualne unijne ramy ostrożnościowe nie przewidują zharmonizowanego ostrożnościowego traktowania ekspozycji nieobsługiwanych. W konsekwencji faktyczne pokrycie strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych może się różnić między bankami w różnych jurysdykcjach, nawet jeśli są one narażone na takie samo ryzyko bazowe. Może to ograniczać porównywalność – między krajami – współczynników kapitałowych i podważać ich wiarygodność. Banki o takim samym profilu ryzyka i działające w obszarze tej samej waluty miałyby do czynienia z różnymi warunkami finansowania w zależności od tego, w którym państwie Unii mają siedzibę. Prowadzi to do dodatkowej fragmentacji rynku finansowego, która umniejsza jedną z najważniejszych korzyści rynku wewnętrznego, tj. dywersyfikację i podział ryzyka gospodarczego między różne kraje.

¹¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (Dz.U. L 191 z 28.6.2014, s. 1).

Państwa członkowskie mają jednak jedynie ograniczone możliwości wprowadzenia ogólnie stosowanych i prawnie wiążących wymogów dotyczących tworzenia rezerw. Określenie międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej leży w gestii Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR). Jeśli chodzi o traktowanie ostrożnościowe, minimalne wymogi, które mają bezpośrednie zastosowanie do instytucji (w tym w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych, takie jak odliczenia od funduszy własnych), podlegają maksymalnej harmonizacji w ramach rynku wewnętrznego.

Zgodnie z drugim filarem ram ostrożnościowych właściwe organy odpowiedzialne za nadzór nad instytucjami w UE mają prawo wywierać wpływ na strategię instytucji w zakresie tworzenia rezerw i w indywidualnych przypadkach mogą żądać dokonania konkretnych korekt w obliczeniach funduszy własnych, z uwzględnieniem specyficznej sytuacji danej instytucji. Nie mogą one jednak ustanowić zharmonizowanego (minimalnego) sposobu traktowania w odniesieniu do większej liczby państw członkowskich i instytucji, ani też skutecznie zająć się w sposób systematyczny i obejmujący całą UE kwestią ewentualnych niedostatecznych rezerw z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych.

Celem proponowanych środków jest uzupełnienie istniejących przepisów prawa UE; cel ten można najlepiej osiągnąć na szczeblu UE, a nie za pomocą różnych środków krajowych lub nadzorczych. Działanie legislacyjne na szczeblu UE doprowadzi do zharmonizowanego traktowania, zgodnie z którym wszystkie instytucje mające siedzibę w UE będą zobowiązane zabezpieczyć – do wspólnego minimalnego poziomu ostrożnościowego – straty z tytułu nowo powstałych ekspozycji, które następnie zostaną sklasyfikowane jako nieobsługiwane. Taki ostrożnościowy mechanizm ochronny stanowiłby automatyczny ogólnounijny hamulec dla narastania w przyszłości wolumenu ekspozycji nieobsługiwanych pozbawionych wystarczającego pokrycia strat, a tym samym umocniłoby podstawy finansowe banków oraz ich zdolność do udzielania kredytów. Działanie na poziomie UE ograniczy potencjalne skutki uboczne w obrębie Unii. Przyczyni się ono również do dodatkowego ograniczenia ryzyka oraz do zrównania warunków działania na rynku wewnętrznym poprzez zapewnienie wszystkim bankom jednolitych zasad dotyczących ostrożnościowego traktowania ekspozycji nieobsługiwanych, ograniczenie zbędnych różnic w praktykach stosowanych przez banki, zwiększenie porównywalności, stworzenie warunków sprzyjających dyscyplinie rynkowej oraz zwiększenie zaufania do rynków.

- **Proporcjonalność**

Kwestia proporcjonalności stanowiła integralną część oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi. W celu zminimalizowania kosztów administracyjnych i związanych z przestrzeganiem przepisów, przy jednoczesnym zapewnieniu jednolitego traktowania w całej Unii, nie tylko wszystkie proponowane warianty indywidualnie oceniono pod kątem proporcjonalności, ale przeanalizowano również brak proporcjonalności istniejących przepisów.

Wniosek ustanawia zharmonizowane traktowanie ekspozycji nieobsługiwanych do celów ostrożnościowych, tak aby zapewnić, by wszystkie instytucje w UE miały minimalny poziom pokrycia swoich ryzyk związanych z ekspozycjami nieobsługiwanymi. W wymogach dotyczących mającego zastosowanie minimalnego pokrycia uwzględnia się to, jak długo ekspozycja jest klasyfikowana jako nieobsługiwana, rozróżnia się między niezabezpieczonymi i zabezpieczonymi ekspozycjami nieobsługiwanymi, a także między tymi ekspozycjami nieobsługiwanymi, w przypadku których zwłoka w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika przekracza 90 dni, oraz pozostałymi ekspozycjami nieobsługiwanymi. Proponowane traktowanie jest zatem współmierne do różnej charakterystyki ryzyka, jaką mogą posiadać poszczególne ekspozycje nieobsługiwane,

a jednocześnie przewiduje stosunkowo proste podejście, które można łatwo zastosować w odniesieniu do wszystkich ekspozycji. Najbardziej proporcjonalnym środkiem zapewnienia równych warunków działania, ograniczenia złożoności regulacyjnej, uniknięcia nieuzasadnionych kosztów przestrzegania przepisów (zwłaszcza w przypadku działalności transgranicznej), wspierania dalszej integracji w ramach rynku UE oraz przyczynienia się do wyeliminowania możliwości arbitrażu regulacyjnego jest zmiana istniejących unijnych przepisów dotyczących wymogów w zakresie funduszy własnych.

- **Wybór instrumentu**

Proponuje się, by środki zostały wdrożone w drodze zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013, gdyż dotyczą one istniejących przepisów tego rozporządzenia lub rozwijają te przepisy, w szczególności w odniesieniu do obliczania funduszy własnych.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W listopadzie 2017 r. Komisja przeprowadziła ukierunkowane konsultacje aby ocenić, czy wprowadzenie ostrożnościowego mechanizmu ochronnego jest właściwym sposobem zaradzenia problemowi niedostatecznych rezerw z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych.

Celem konsultacji było zgromadzenie opinii zainteresowanych stron z sektora prywatnego i publicznego na temat wykonalności takiego ostrożnościowego mechanizmu ochronnego, jego możliwego kształtu i ewentualnych niezamierzonych konsekwencji jego wprowadzenia. Pytania dotyczyły wszystkich trzech wariantów strategicznych będących przedmiotem oceny skutków opracowanej po przeprowadzeniu tych konsultacji.

Konsultacje były otwarte dla wszystkich zainteresowanych stron. Większość odpowiedzi otrzymano od banków lub zrzeszeń podmiotów z sektora bankowego, a kilka wpłynęło od organów nadzoru. Otrzymano łącznie 38 odpowiedzi: 29 od zainteresowanych stron z sektora prywatnego (w tym od jednej osoby fizycznej), a 9 od zainteresowanych stron z sektora publicznego. Większość odpowiedzi nadesłali respondenci z państw członkowskich, w których wolumeny ekspozycji zagrożonych należą do najwyższych w Unii.

Jeśli chodzi o kształt ostrożnościowego mechanizmu ochronnego, większość zainteresowanych stron opowiedziała się za progresywną ścieżką odliczeń, argumentując, że prowadziłyby ona do lepszego ujmowania przypadków wczesnego odzyskania kredytów. Jest to wariant uwzględniony w niniejszym wniosku. Niektóre zainteresowane strony opowiedziały się za rozróżnieniem między ekspozycjami nieobsługiwanymi, w przypadku których dłużnik nadal reguluje swoje zobowiązania, a ekspozycjami nieobsługiwanymi, w przypadku których dłużnik ogłosił niewypłacalność. Rozróżnienie to zostało uwzględnione we wniosku.

W załączniku 2 do oceny skutków przedstawiono streszczenia odpowiedzi udzielonych w ramach konsultacji.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Komisja zwróciła się o informacje do Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB), który mimo ograniczeń czasowych udzielił odpowiedzi na prośbę o poradę co do wpływu

ewentualnego ostrożnościowego mechanizmu ochronnego. Szacunki EUNB zostały uwzględnione w ocenie skutków.

- **Ocena skutków**

Ocena skutków¹² została omówiona z Radą ds. Ocen Skutków, która zatwierdziła ją bez zastrzeżeń w dniu 17 stycznia 2018 r.¹³. Wnioskowi towarzyszy ocena skutków i jest on zgodny z tą oceną.

W ocenie skutków opisano scenariusz odniesienia i porównano go z trzema możliwymi wariantami wprowadzenia ostrożnościowego mechanizmu ochronnego, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych założeń. Scenariusz odniesienia uwzględnia obecną sytuację w zakresie tworzenia rezerw z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych, tj. stosowanie nowych przepisów zgodnie z MSSF 9 oraz istniejące uprawnienia nadzorcze właściwych organów do nakazania zwiększenia rezerw z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych. Dwa z opracowanych wariantów mają formę ostrożnościowego odliczenia od funduszy własnych w przypadku niewystarczających rezerw, przy czym wykorzystuje się albo podejście oparte na końcu okresu, albo ścieżkę zakładającą stopniowe zwiększanie odliczeń (która może mieć charakter liniowy lub progresywny). Trzeci z opracowanych wariantów ma formę redukcji wartości w przypadku zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanych, w ramach której przy obliczaniu wymogów zgodnie z mechanizmem ochronnym uwzględniany byłby konkretny rodzaj ochrony kredytowej stosowanej w celu zabezpieczenia ekspozycji nieobsługiwanych. Na podstawie analizy przeprowadzonej w ramach oceny skutków preferowanym wariantem jest podejście oparte na stopniowym odliczaniu zgodnie ze ścieżką progresywną. W porównaniu z podejściem opartym na końcu okresu wariant ten pozwala uniknąć sytuacji, w której zaistnieje konieczność jednorazowego całkowitego spisania ekspozycji nieobsługiwanej. W ramach tego wariantu banki mają również lepsze możliwości wyegzekwowania ochrony kredytowej lub odzyskania kredytów w kilku pierwszych latach niż w przypadku wariantu z liniową ścieżką odliczeń. Wreszcie wariant ten uznano za mniej złożony i uciążliwy pod względem operacyjnym niż wariant oparty na redukcji wartości.

Jak wykazano w ocenie skutków, koszty, których można się spodziewać w związku z wprowadzeniem ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla ekspozycji nieobsługiwanych objętych niedostatecznymi rezerwami, można uznać za niewygórowane. Według szacunków EUNB łączny spadek mediany współczynnika kapitału podstawowego Tier I banków w UE w następstwie wprowadzenia ostrożnościowego mechanizmu ochronnego (podobnego do tego, którego dotyczy niniejszy wniosek) wyniesie po dwudziestu latach około 138 punktów bazowych. Wynik ten nadal określa jednak jedynie górną granicę w odniesieniu do potencjalnych skutków proponowanego środka, gdyż leżące u podstaw tych szacunków założenia są raczej konserwatywne (zob. ocena skutków) i nie zostały przy tym uwzględnione skutki łagodniejszej kalibracji mającej zastosowanie w określonych przypadkach ekspozycji nieobsługiwanych, których prawdopodobieństwo spłaty jest znikome.

Sprawozdanie z oceny skutków zostało nieznacznie zmienione zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii Rady ds. Kontroli Regulacyjnej. Wspólne wprowadzenie do trzech sprawozdań na temat ekspozycji nieobsługiwanych zostało poszerzone, aby lepiej wyjaśnić synergie między tymi trzema sprawozdaniami. Włączono dodatkowe uzasadnienia

¹² [\[Insert link to the IA\]](#)

¹³ [\[Insert link to the positive opinion\]](#)

konieczności podjęcia działania na szczeblu UE oraz wprowadzono zmiany w celu lepszego przedstawienia wpływu istniejących środków takich jak MSSF 9 i uprawnienia w ramach drugiego filaru. Dodano zaktualizowane szacunki EUNB wraz z bardziej rozwiniętymi objaśnieniami wyników oraz przyjętych założeń. Tabele zawierające kwantyfikacje zostały skorygowane zgodnie z uaktualnionymi szacunkami oraz w celu wzmocnienia kwantyfikacji skutków makroekonomicznych preferowanego wariantu.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Niniejsza inicjatywa wprowadza nowy instrument (wymóg minimalnego pokrycia dla przewidywanych lub poniesionych strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych), który uzupełnia istniejące prawodawstwo poprzez wprowadzenie nowego traktowania ostrożnościowego i integrację istniejących definicji. Zwiększa ona efektywność istniejącego prawodawstwa poprzez zapewnienie w całej Unii jednolitych przepisów dotyczących minimalnego poziomu ochrony. Należy podkreślić, że inne aktualne oraz wcześniejsze inicjatywy dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych również będą miały wpływ na poziom ekspozycji nieobsługiwanych, w związku z czym niełatwo jest wyodrębnić wzrost efektywności wynikający z każdego indywidualnego środka (zob. szczegółowe informacje w załączniku 3 do oceny skutków).

Poprzez poprawę bilansów banków dzięki bardziej terminowemu i skuteczniejszemu zarządzaniu ekspozycjami nieobsługiwanymi ostrożnościowy mechanizm ochronny dla ekspozycji nieobsługiwanych, które są w niewystarczającym stopniu pokryte rezerwami, przyczyni się do bardziej stabilnej podaży kredytów w przyszłości. Pozytywny wpływ powinien być szczególnie widoczny w przypadku MŚP, gdyż są one w większym stopniu uzależnione od kredytów bankowych niż duże przedsiębiorstwa.

- **Prawa podstawowe**

UE przestrzega najwyższych standardów ochrony praw podstawowych i jest sygnatariuszem szeregu konwencji w dziedzinie praw człowieka. W tym kontekście wniosek nie narusza praw podstawowych i jest zgodny z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności z zasadą wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawem własności, prawem do dostępu do bezstronnego sądu, prawem do ochrony danych osobowych oraz ochroną konsumentów.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Unii.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

W związku z tym, że niniejszy wniosek wprowadza zmiany do metod obliczania funduszy własnych ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych, jego ocena zostanie przeprowadzona jako część monitorowania tego rozporządzenia.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Definicja ekspozycji nieobsługiwanych – proponowany nowy art. 47a:

Na potrzeby stosowania ostrożnościowego mechanizmu ochronnego do rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych wprowadza się definicję ekspozycji nieobsługiwanych.

Definicja ta opiera się na pojęciu ekspozycji nieobsługiwanych określonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014, które jest już powszechnie stosowane do celów sprawozdawczości nadzorczej. Definicja ta obejmuje między innymi ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania zgodnie z definicją do celów obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego, oraz ekspozycje dotknięte utratą wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości. Ponadto proponowane zmiany wprowadzają rygorystyczne kryteria dotyczące warunków zaprzestania traktowania ekspozycji jako nieobsługiwanej, jak również kryteria dotyczące regulacyjnych konsekwencji refinansowania oraz innych działań restrukturyzacyjnych, co jest również zgodne z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014.

Ogólna zasada ostrożnościowego mechanizmu ochronnego – proponowane nowe art. 36 ust. 1 lit. m) i art. 47c:

Ostrożnościowy mechanizm ochronny składa się z dwóch głównych elementów: (i) wymogu pokrycia przez instytucje, do wspólnych minimalnych poziomów, poniesionych i oczekiwanych strat z tytułu nowo udzielonych kredytów z chwilą, gdy kredyty te zostaną sklasyfikowane jako nieobsługiwane („wymóg minimalnego pokrycia”) oraz (ii) – w przypadku gdy wymóg minimalnego pokrycia nie jest spełniony – wymogu odliczenia od pozycji kapitału podstawowego Tier 1 różnicy między poziomem faktycznego pokrycia i poziomem wymaganego minimalnego pokrycia.

Wymóg minimalnego pokrycia rośnie stopniowo w zależności od tego, jak długo ekspozycja jest klasyfikowana jako nieobsługiwana. Roczny przyrost wymogu minimalnego pokrycia jest niższy w pierwszych latach po sklasyfikowaniu ekspozycji jako nieobsługiwanej. Ten stopniowy wzrost odzwierciedla fakt, że im dłużej ekspozycja jest sklasyfikowana jako nieobsługiwana, tym mniejsze jest prawdopodobieństwo odzyskania należnych kwot.

Następujące pozycje kwalifikowałyby się na potrzeby zapewnienia zgodności z wymogiem minimalnego pokrycia:

- a) rezerwy ujęte zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości („korekty z tytułu ryzyka kredytowego”), tj. kwota szczególnej i ogólnej rezerwy na straty kredytowe z tytułu ryzyka kredytowego, która została ujęta w sprawozdaniu finansowym instytucji;
- b) dodatkowe korekty wartości w odniesieniu do aktywów wycenianych według wartości godziwej;
- c) inne redukcje funduszy własnych; dla przykładu, instytucje mają możliwość stosowania wyższych odliczeń od swoich funduszy własnych niż wymagane w rozporządzeniu; oraz
- d) w przypadku instytucji obliczających aktywa ważone ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów – zakładana zgodnie z regulacjami wartość straty, która została już odliczona od funduszy własnych.

Jedynie w przypadku, gdy suma kwot wymienionych w lit. a)–d) nie wystarcza do spełnienia mającego zastosowanie wymogu minimalnego pokrycia, zastosowanie ma ostrożnościowy mechanizm ochronny. Odliczenie gwarantuje, że ryzyka związane z ekspozycjami nieobsługiwanymi są w ten lub inny sposób właściwie odzwierciedlone we współczynnikach kapitału podstawowego Tier I instytucji.

Rozróżnienie między niezabezpieczonymi i zabezpieczonymi ekspozycjami nieobsługiwanymi – art. 47c ust. 2 i 3:

Obowiązują różne wymogi pokrycia w zależności od tego, czy ekspozycje nieobsługiwane są sklasyfikowane jako „niezabezpieczone” czy też jako „zabezpieczone”. Ekspozycje nieobsługiwane lub części tych ekspozycji, które są objęte ochroną kredytową zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymogów kapitałowych, są uznawane za *zabezpieczone*. Z kolei ekspozycje nieobsługiwane lub części tych ekspozycji, które nie są objęte kwalifikującą się ochroną kredytową, są uznawane za *niezabezpieczone*. Kredyt, który jest tylko częściowo zabezpieczony zabezpieczeniem, byłby traktowany jako zabezpieczony w odniesieniu do pokrytej części oraz jako niezabezpieczony w odniesieniu do części, która nie jest zabezpieczona zabezpieczeniem.

Zasadniczo niezabezpieczone nieobsługiwane ekspozycje kredytowe i nieobsługiwane ekspozycje kredytowe zabezpieczone zabezpieczeniem mogłyby być traktowane w ten sam sposób. Jednakże oba te rodzaje ekspozycji mają różne charakterystyki pod względem ryzyka. Zabezpieczone ekspozycje nieobsługiwane wiążą się zazwyczaj z mniejszym ryzykiem dla instytucji niż niezabezpieczone ekspozycje nieobsługiwane, gdyż z tytułu ochrony kredytowej zabezpieczającej kredyt kredytodawcy przysługuje konkretne roszczenie w stosunku do składnika aktywów lub wobec osoby trzeciej, w niczym nie ograniczając przysługującego mu ogólnego roszczenia względem kredytobiorcy, który nie wykonuje zobowiązania. Natomiast w przypadku niezabezpieczonego kredytu, który zostaje sklasyfikowany jako nieobsługiwany, instytucja zazwyczaj nie ma żadnej innej realistycznej możliwości dochodzenia roszczenia. Wskaźniki odzyskania należności są średnio znacznie wyższe w przypadku zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanym niż w przypadku ekspozycji niezabezpieczonych. Wyegzekwowanie ochrony kredytowej i, w stosownych przypadkach, realizacja zabezpieczenia zabierają jednak nieco więcej czasu. W przypadku niezabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanym należy zatem wymagać wyższego i szybszego minimalnego pokrycia straty przez bank będący wierzycielem niż w odniesieniu do zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanym. Jednakże po upływie określonej liczby lat bez skutecznego wyegzekwowania ochrony kredytowej (tj. w sytuacji, gdy realizacja zabezpieczenia lub skorzystanie z gwarancji okazały się niemożliwe), ochrony tej nie powinno się już uznawać za skuteczną. W takim przypadku za konieczne uznaje się również pełne pokrycie kwoty zabezpieczonej ekspozycji nieobsługiwanej. Szybka restrukturyzacja zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanym powinna być ułatwiona przez prowadzone w szeregu państw członkowskich starania o zreformowanie systemów postępowania w przypadku niewypłacalności oraz przez pozasądowe procedury egzekwowania zabezpieczenia, które przewidziano we wniosku Komisji dotyczącym dyrektywy w sprawie jednostek obsługujących kredyty, nabywców kredytów i odzyskiwania zabezpieczenia, przyjętym w tym samym dniu co niniejszy wniosek. Banki korzystające z pozasądowych procedur egzekucji zazwyczaj szybciej i w większym stopniu dokonują restrukturyzacji, odzyskania lub zbycia swoich ekspozycji nieobsługiwanym. Banki te w mniejszym stopniu byłyby dotknięte koniecznością zwiększenia pokrycia strat z tytułu swoich ekspozycji nieobsługiwanym.

Rozróżnienie między ekspozycjami nieobsługiwanymi, w przypadku których zwłoka w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika przekracza 90 dni, oraz pozostałymi ekspozycjami nieobsługiwanymi – art. 47c ust. 2 i 3:

Definicja ekspozycji nieobsługiwanym obejmuje przypadki, w których uznaje się, że dłużnik prawdopodobnie nie wywiąże się ze swojego zobowiązania, choć faktycznie nadal dokonuje on przypadających płatności. Ponieważ instytucja w dalszym ciągu otrzymuje pełne płatności

od dłużnika bez nadmiernych opóźnień, przyjmuje się, że ryzyko kredytowe jest generalnie niższe niż z tytułu ekspozycji, w przypadku których zwłoka w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika przekracza 90 dni, przez co w takiej sytuacji uzasadnione jest zastosowanie mniej restrykcyjnego harmonogramu. Konkretnie rzecz biorąc, ekspozycje nieobsługiwane powinny być wówczas pokryte do poziomu 80 % wartości ekspozycji, po upływie określonego terminu (tj. po dwóch latach w przypadku niezabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanych i po ośmiu latach w przypadku zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanych). W przeciwnej sytuacji, tj. w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika wszelkich istotnych zobowiązań kredytowych wobec instytucji przekracza 90 dni, po upływie określonego terminu należy wymagać pokrycia w pełnej wysokości.

Odstępstwo w odniesieniu do kredytów udzielonych w przeszłości – art. 469a

Ostrożnościowy mechanizm ochronny miałby mieć zastosowanie wyłącznie do ekspozycji powstałych po dniu 14 marca 2018 r., gdyż od tego dnia panuje wystarczająca jasność co do sposobu stosowania tych nowych przepisów. Aby uniknąć obchodzenia tego odstępowania, ekspozycje powstałe przed przyjęciem niniejszego wniosku, ale zmienione następnie przez instytucję w sposób, który prowadzi do wzrostu wartości ekspozycji, powinny być traktowane jak nowo powstałe ekspozycje. Z kolei ekspozycje powstałe przed datą przyjęcia niniejszego wniosku powinny być traktowane zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień powstania ekspozycji, nawet jeżeli zostają one refinansowane lub objęte innymi działaniami restrukturyzacyjnymi.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do minimalnego pokrycia strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego¹⁴,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁵,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ustanowienie całościowej strategii mającej na celu rozwiązanie problemu ekspozycji nieobsługiwanych stanowi jeden z priorytetów Unii. Wprawdzie za rozwiązanie tego problemu są w pierwszym rzędzie odpowiedzialne banki i państwa członkowskie, istnieje jednak również wyraźny unijny interes w zmniejszeniu obecnego wolumenu ekspozycji nieobsługiwanych oraz zapobieżeniu nadmiernemu jego narastaniu w przyszłości. Ze względu na wzajemne powiązania między systemami bankowymi i finansowymi w całej Unii, które wynikają z tego, że banki prowadzą działalność w wielu jurysdykcjach i państwach członkowskich, istnieje znaczne prawdopodobieństwo wystąpienia skutków ubocznych w państwach członkowskich i całej Unii, zarówno pod względem stabilności finansowej, jak i wzrostu gospodarczego.
- (2) Zintegrowany system finansowy zwiększy odporność unii gospodarczej i walutowej na wstrząsy, ułatwiając udział sektora prywatnego w transgranicznym podziale ryzyka, a jednocześnie zmniejszając konieczność współponoszenia ryzyka przez podmioty sektora publicznego. Aby osiągnąć te cele, Unia powinna ukończyć budowę unii bankowej i dalej rozwijać unię rynków kapitałowych. Rozwiązanie problemu wysokich wolumenów ekspozycji nieobsługiwanych i zapobieżenie ich ewentualnemu narastaniu w przyszłości ma kluczowe znaczenie dla ukończenia budowy unii bankowej, gdyż jest niezbędne dla zapewnienia konkurencji w sektorze bankowym, utrzymania stabilności finansowej oraz pobudzania akcji kredytowej umożliwiającej tworzenie miejsc pracy i wzrost gospodarczy w Unii.

¹⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (3) Rada przyjęła w lipcu 2017 r. „Plan działania na rzecz rozwiązania problemu kredytów zagrożonych w Europie”, w którym zwróciła się do szeregu instytucji o zastosowanie odpowiednich środków mających na celu jeszcze skuteczniejsze zaradzenie problemowi, jaki stanowi wysoki wolumen kredytów zagrożonych w Unii. W tym planie działania określono kompleksowe podejście skoncentrowane wokół zbioru uzupełniających się działań politycznych w czterech obszarach: (i) nadzoru nad bankami i regulacji dotyczących bankowości; (ii) reformy ram prawnych dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności; (iii) rozwoju wtórnych rynków aktywów zagrożonych oraz (iv) wspierania restrukturyzacji systemu bankowego. Działania w tych obszarach należy podjąć na szczeblu krajowym, a w stosownych przypadkach także na szczeblu unijnym. Komisja ogłosiła podobne zamiary w swoim komunikacie w sprawie dokończenia budowy unii bankowej z 11 października 2017 r.¹⁶, w którym wezwała do przygotowania kompleksowego pakietu środków służących rozwiązaniu problemu kredytów zagrożonych w Unii.
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.¹⁷ stanowi, wraz z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.¹⁸, ramy prawne zawierające przepisy ostrożnościowe obowiązujące instytucje. Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 zawiera między innymi przepisy mające bezpośrednie zastosowanie do instytucji na potrzeby określenia ich funduszy własnych. Niezbędne jest zatem uzupełnienie istniejących przepisów ostrożnościowych rozporządzenia (UE) nr 575/2013 dotyczących funduszy własnych o przepisy nakładające wymóg dokonywania odliczeń od tychże funduszy własnych w sytuacji, gdy ekspozycje nieobsługiwane są w niewystarczającym stopniu pokryte za pomocą rezerw lub innych korekt. Dzięki temu powstanie *de facto* ostrożnościowy mechanizm ochronny dla ekspozycji nieobsługiwanych, który będzie miał jednolite zastosowanie do wszystkich instytucji w Unii.
- (5) Ostrożnościowy mechanizm ochronny nie powinien uniemożliwiać właściwym organom wykonywania ich uprawnień nadzorczych zgodnie z dyrektywą 2013/36/UE. Jeżeli właściwe organy stwierdzą w indywidualnych przypadkach, że mimo stosowania ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla ekspozycji nieobsługiwanych, tego rodzaju ekspozycje konkretnej instytucji nie są w wystarczającym stopniu pokryte, mogą one skorzystać z uprawnień nadzorczych przewidzianych w dyrektywie 2013/36/UE, w tym z uprawnienia, o którym mowa w art. 104 ust. 1 lit. d) tej dyrektywy.
- (6) Do celów stosowania wspomnianego mechanizmu ochronnego należy wprowadzić do rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przepisy określające jasny zbiór warunków na potrzeby klasyfikacji ekspozycji nieobsługiwanych. Ponieważ w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 określono już kryteria dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych na potrzeby sprawozdawczości nadzorczej, właściwe jest, by

¹⁶ COM(2017) 592 final z 11.10.2017.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 191 z 28.6.2014, s. 1).

klasyfikacja tych ekspozycji opierała się na tych istniejących już ramach prawnych. W rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 mowa jest o ekspozycjach, których dotyczy niewykonanie zobowiązania zgodnie z definicją do celów obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego, oraz o ekspozycjach dotkniętych utratą wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości. Ponieważ działania restrukturyzacyjne mogą mieć wpływ na to, czy ekspozycja jest klasyfikowana jako nieobsługiwana, kryteria klasyfikacji są uzupełnione przez jasne kryteria dotyczące wpływu działań restrukturyzacyjnych. Działania restrukturyzacyjne mogą mieć różne uzasadnienia i różne konsekwencje, w związku z czym należy przewidzieć, że objęcie ekspozycji nieobsługiwanej działaniem restrukturyzacyjnym nie powinno prowadzić do zaprzestania klasyfikacji tej ekspozycji jako nieobsługiwanej, chyba że spełnione są określone rygorystyczne kryteria dotyczące zaprzestania takiego klasyfikowania.

- (7) Im dłużej dana ekspozycja jest nieobsługiwana, tym mniejsze jest prawdopodobieństwo odzyskania jej wartości. W związku z tym część ekspozycji, która powinna być pokryta przez rezerwy, inne korekty lub odliczenia, powinna się zwiększać z upływem czasu zgodnie z góry określonym harmonogramem.
- (8) Zabezpieczone ekspozycje nieobsługiwane wiążą się zazwyczaj z mniejszym ryzykiem niż niezabezpieczone ekspozycje nieobsługiwane, gdyż z tytułu ochrony kredytowej zabezpieczającej kredyt instytucji przysługuje konkretne roszczenie w stosunku do składnika aktywów lub wobec osoby trzeciej, jako uzupełnienie ogólnego roszczenia instytucji względem kredytobiorcy, który nie wykonuje zobowiązania. W przypadku kredytu niezabezpieczonego instytucji przysługuje jedynie ogólne roszczenie instytucji względem kredytobiorcy, który nie wykonuje zobowiązania. Z uwagi na wyższe ryzyko wiążące się z niezabezpieczonymi kredytami należy zastosować bardziej rygorystyczny harmonogram. Ekspozycję, która jest tylko częściowo pokryta zabezpieczeniem, należy traktować jako zabezpieczoną w odniesieniu do pokrytej części oraz jako niezabezpieczoną w odniesieniu do części, która nie jest pokryta zabezpieczeniem.
- (9) Należy stosować różny harmonogram w zależności od tego, czy ekspozycję uznano za nieobsługowaną dlatego, że zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni, czy też z innych powodów. W tym pierwszym przypadku wymóg minimalnego pokrycia powinien być wyższy, ponieważ instytucja przez dłuższy okres nie otrzymała żadnej płatności od dłużnika. W drugim przypadku nie należy nakładać wymogu pełnego pokrycia, gdyż w dalszym ciągu dokonywane są pewne spłaty lub prawdopodobieństwo spłaty jest wyższe.
- (10) W przypadku gdy ekspozycja jest sklasyfikowana jako nieobsługiwana z powodów innych niż fakt przeterminowania o ponad 90 dni, a następnie staje się przeterminowana o ponad 90 dni, należy stosować do niej bardziej rygorystyczny harmonogram obowiązujący w przypadku ekspozycji nieobsługiwanych przeterminowanych o ponad 90 dni. Ten nowy harmonogram nie powinien być stosowany z mocą wsteczną, lecz powinien mieć zastosowanie od dnia, w którym ekspozycja staje się przeterminowana o ponad 90 dni. Współczynnikiem, który należy wówczas zastosować, powinien być jednak współczynnik, który miałby zastosowanie w przypadku, gdyby ekspozycja od początku była sklasyfikowana jako nieobsługiwana z powodu jej przeterminowania o ponad 90 dni.
- (11) Aby zapewnić, by wycena ochrony kredytowej związanej z nieobsługiwanymi ekspozycjami instytucji była zgodna z podejściem ostrożnościowym, EUNB powinien

rozważyć potrzebę posiadania wspólnej metody oraz, jeżeli okaże się ona konieczna, opracować taką metodę wyceny, w szczególności w odniesieniu do założeń dotyczących możliwości odzyskania należności oraz wyegzekwowania ochrony kredytowej, ewentualnie obejmującej także minimalne wymogi w zakresie aktualizacji wyceny pod względem harmonogramu.

- (12) Aby ułatwić sprawne wprowadzenie tego nowego ostrożnościowego mechanizmu ochronnego, nowe przepisy nie powinny mieć zastosowania do ekspozycji powstałych przed dniem 14 marca 2018 r. Komisja wielokrotnie publicznie informowała o zamiarze wprowadzenia ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla ekspozycji nieobsługiwanych. Począwszy od dnia przedłożenia wniosku ustawodawczego, instytucje i pozostałe zainteresowane strony powinny mieć wystarczającą jasność co do sposobu, w jaki stosowany będzie ostrożnościowy mechanizm ochronny planowany przez Komisję.
- (13) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 575/2013,
- PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013

- 1) w art. 36 ust. 1 dodaje się lit. m) w brzmieniu:
- „m) mającą zastosowanie wartość niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych.”;
- 2) dodaje się art. 47a, 47b i 47c w brzmieniu:

„Artykuł 47a

Ekspozycje nieobsługiwane

1. Do celów art. 36 ust. 1 lit. m) »ekspozycja« obejmuje każdą z następujących pozycji, pod warunkiem że nie są one ujęte w portfelu handlowym instytucji:
- a) instrument dłużny, w tym dłużny papier wartościowy, kredyt, zaliczkę, saldo środków pieniężnych w banku centralnym oraz każdy inny depozyt płatny na żądanie;
 - b) udzielone zobowiązanie do udzielenia kredytu, udzieloną gwarancję finansową lub każde inne udzielone zobowiązanie, bez względu na to, czy mają one charakter odwołalny lub nieodwołalny.
2. Do celów art. 36 ust. 1 lit. m) wartością ekspozycji instrumentu dłużnego jest jego wartość księgowa obliczona bez uwzględnienia jakichkolwiek korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości zgodnie z art. 34 i 105, kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m) lub innych redukcji funduszy własnych związanych z daną ekspozycją.
- Do celów art. 36 ust. 1 lit. m) wartością ekspozycji udzielonego zobowiązania do udzielenia kredytu, udzielonej gwarancji finansowej lub każdego innego udzielonego zobowiązania jest ich wartość nominalna, która odzwierciedla maksymalną ekspozycję instytucji na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia jakiejkolwiek ochrony kredytowej rzeczywistej lub ochrony kredytowej nierzeczywistej. W szczególności:

- a) wartość nominalną udzielonych gwarancji finansowych stanowi maksymalna kwota, którą jednostka musiałaby zapłacić w przypadku uruchomienia gwarancji;
- b) wartość nominalną zobowiązań do udzielenia kredytu stanowi niewykorzystana kwota, którą instytucja zobowiązała się pożyczyć.

Wartość nominalna, o której mowa w akapicie drugim, nie uwzględnia żadnej korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości zgodnie z art. 34 i 105, kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m) lub innych redukcji funduszy własnych związanych z daną ekspozycją.

3. Do celów art. 36 ust. 1 lit. m) następujące ekspozycje klasyfikuje się jako nieobsługiwane:

- a) ekspozycję, w odniesieniu do której uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178;
- b) ekspozycję uznaną za ekspozycję o utraconej wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości;
- c) ekspozycję w okresie warunkowym zgodnie z ust. 7, w przypadku objęcia jej dodatkowymi działaniami restrukturyzacyjnymi lub gdy ekspozycja ulega przeterminowaniu o ponad 30 dni;
- d) ekspozycję w postaci zobowiązania, które – w przypadku jego uruchomienia lub wykorzystania w inny sposób – mogłoby prowadzić do powstania ryzyka, że nie zostanie spłacone w pełni bez konieczności realizacji zabezpieczenia;
- e) ekspozycję w postaci gwarancji finansowej, w przypadku której istnieje ryzyko wezwania przez stronę uprawnioną z tytułu gwarancji do wykonania danej gwarancji finansowej, w tym w przypadku, gdy ekspozycja gwarantowana spełnia kryteria uznania jej za nieobsługiwaną.

Do celów lit. a), w przypadku gdy instytucja posiada wobec dłużnika ekspozycje bilansowe, które są przeterminowane o ponad 90 dni i które stanowią ponad 20 % wszystkich ekspozycji bilansowych wobec tego dłużnika, wszystkie ekspozycje bilansowe i pozabilansowe wobec tego dłużnika uznaje się za przeterminowane o ponad 90 dni.

4. Ekspozycje, które nie są objęte działaniem restrukturyzacyjnym, przestają być klasyfikowane jako nieobsługiwane do celów art. 36 ust. 1 lit. m), jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) ekspozycja spełnia stosowane przez instytucję kryteria zaprzestania klasyfikacji jako ekspozycja o utraconej wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości oraz klasyfikacji jako ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178;
- b) sytuacja dłużnika poprawiła się w takim stopniu, że instytucja jest przekonana, że pełna i terminowa spłata zostanie prawdopodobnie dokonana;
- c) dłużnik nie posiada żadnych kwot przeterminowanych o ponad 90 dni.

5. Klasyfikacja ekspozycji nieobsługiwanej jako składnik aktywów trwałych przeznaczony do sprzedaży zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości nie prowadzi do zaprzestania jej klasyfikacji jako ekspozycja nieobsługiwana do celów art. 36 ust. 1 lit. m).

6. Ekspozycje nieobsługiwane, które są objęte działaniami restrukturyzacyjnymi, przestają być klasyfikowane jako nieobsługiwane do celów art. 36 ust. 1 lit. m), jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:
- a) ekspozycje nie znajdują się już w sytuacji, która prowadziłaby do ich klasyfikacji jako nieobsługiwane zgodnie z ust. 3;
 - b) upłynął co najmniej rok od momentu, gdy ekspozycje objęto działaniami restrukturyzacyjnymi lub momentu, gdy ekspozycje zaklasyfikowano jako nieobsługiwane, przy czym liczy się późniejszy z tych dwóch terminów;
 - c) po podjęciu działań restrukturyzacyjnych nie pozostały żadne kwoty przeterminowane lub instytucja, na podstawie analizy sytuacji finansowej dłużnika, jest przekonana o prawdopodobieństwie pełnej i terminowej spłaty ekspozycji.
- Do celów lit. c) pełną i terminową spłatę można uznać za prawdopodobną w przypadku, gdy dłużnik dokonywał regularnych i terminowych płatności kwot równych jednej z poniższych wartości:
- (i) kwocie, która była przeterminowana przed objęciem ekspozycji działaniami restrukturyzacyjnymi, w przypadku istnienia kwot przeterminowanych;
 - (ii) kwocie odpisanej w ramach działań restrukturyzacyjnych, którymi została objęta ekspozycja, w przypadku braku kwot przeterminowanych.
7. W przypadku gdy ekspozycja nieobsługiwana przestaje być klasyfikowana jako nieobsługiwana zgodnie z ust. 6, ekspozycję tę uznaje się za ekspozycję w okresie warunkowym do czasu spełnienia wszystkich następujących warunków:
- a) upłynęły co najmniej dwa lata od dnia, w którym ekspozycja restrukturyzowana została ponownie sklasyfikowana jako obsługiwana;
 - b) przez co najmniej połowę okresu, przez który ekspozycja byłaby uznawana za ekspozycję w okresie warunkowym, dokonywane były regularne i terminowe płatności prowadzące do spłaty znacznej łącznej kwoty z tytułu odsetek lub kwoty głównej;
 - c) żadna z ekspozycji wobec dłużnika nie jest przeterminowana o ponad 30 dni.

Artykuł 47b

Działania restrukturyzacyjne

1. Do celów art. 47a »działanie restrukturyzacyjne« obejmuje ugodę instytucji z dłużnikiem, który doświadcza lub prawdopodobnie doświadczy pogorszenia swojej sytuacji finansowej. Uгода może wiązać się ze stratą dla kredytodawcy i dotyczy jednego z poniższych działań:
- a) zmiany warunków zobowiązania dłużnego, która to zmiana nie miałaby miejsca, jeżeli sytuacja finansowa dłużnika nie uległaby pogorszeniu;
 - b) całkowitego lub częściowego refinansowania zobowiązania dłużnego, które to refinansowanie nie miałoby miejsca, jeżeli sytuacja finansowa dłużnika nie uległaby pogorszeniu.
2. Do celów ust. 1 za działania restrukturyzacyjne uznaje się co najmniej następujące sytuacje:

- a) nowe warunki umowy, które są korzystniejsze dla dłużnika niż dotychczasowe warunki umowy;
 - b) nowe warunki umowy, które są korzystniejsze dla dłużnika niż warunki umowy oferowane przez tę samą instytucję w tym samym czasie dłużnikom o podobnym profilu ryzyka;
 - c) ekspozycja zgodnie z pierwotnymi warunkami umowy została sklasyfikowana jako nieobsługiwana przed zmianą warunków umowy lub zostałaby sklasyfikowana jako nieobsługiwana w przypadku braku zmiany warunków umowy;
 - d) działanie, które prowadzi do całkowitego lub częściowego umorzenia zobowiązania dłużnego;
 - e) instytucja zezwala na skorzystanie z klauzul umożliwiających dłużnikowi zmianę warunków umowy, a ekspozycja została sklasyfikowana jako nieobsługiwana przed skorzystaniem z tych klauzul lub zostałaby sklasyfikowana jako nieobsługiwana w przypadku nieskorzystania z tych klauzul;
 - f) w momencie udzielenia kredytu lub blisko tego momentu dłużnik dokonał płatności kwoty głównej innego zobowiązania dłużnego lub odsetek od tego zobowiązania wobec tej samej instytucji, które to zobowiązanie zostało sklasyfikowane jako ekspozycja nieobsługiwana lub zostałoby sklasyfikowane jako taka ekspozycja w przypadku braku tych płatności;
 - g) zmiana warunków umowy prowadzi do spłat dokonanych dzięki realizacji zabezpieczenia, jeżeli taka zmiana stanowi przedmiot ugody.
3. Do celów ust. 1 następujące okoliczności stanowią wskaźniki, że zastosowano działania restrukturyzacyjne:
- a) pierwotna umowa była przeterminowana o ponad 30 dni co najmniej raz w ciągu trzech miesięcy przed jej zmianą lub byłaby przeterminowana o ponad 30 dni w przypadku braku tej zmiany;
 - b) w momencie zawarcia umowy kredytowej lub blisko tego momentu dłużnik dokonał płatności kwoty głównej innego zobowiązania dłużnego lub odsetek od tego zobowiązania wobec tej samej instytucji, które to zobowiązanie było przeterminowane o ponad 30 dni co najmniej raz w ciągu trzech miesięcy poprzedzających udzielenie nowego kredytu;
 - c) instytucja zezwala na skorzystanie z klauzul umożliwiających dłużnikowi zmianę warunków umowy, a ekspozycja jest przeterminowana o ponad 30 dni lub byłaby przeterminowana o ponad 30 dni w przypadku nieskorzystania z tych klauzul.
4. Do celów niniejszego artykułu pogorszenie sytuacji finansowej dłużnika ocenia się na poziomie dłużnika, uwzględniając wszystkie podmioty prawne należące do grupy dłużnika, które są objęte zakresem skonsolidowanej rachunkowości grupy, oraz osoby fizyczne, które sprawują kontrolę nad tą grupą.

Artykuł 47c

Odliczenia z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych

1. Do celów art. 36 ust. 1 lit. m) instytucje określają mającą zastosowanie wartość niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, którą należy odliczyć od pozycji kapitału podstawowego Tier I, poprzez odjęcie kwoty określonej zgodnie z lit. b) od kwoty określonej zgodnie z lit. a):

- a) suma:
 - (i) ewentualnej niezabezpieczonej części każdej ekspozycji nieobsługiwanej, pomnożonej przez mający zastosowanie współczynnik, o którym mowa w ust. 2;
 - (ii) ewentualnej zabezpieczonej części każdej ekspozycji nieobsługiwanej, pomnożonej przez mający zastosowanie współczynnik, o którym mowa w ust. 3;
- b) suma następujących pozycji, jeżeli odnoszą się one do konkretnej ekspozycji nieobsługiwanej:
 - (i) korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego;
 - (ii) dodatkowych korekt wartości zgodnie z art. 34 i 105;
 - (iii) innych redukcji funduszy własnych;
 - (iv) w przypadku instytucji obliczających kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów – wartości bezwzględnej kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. d), które odnoszą się do ekspozycji nieobsługiwanych, jeżeli wartość bezwzględną, którą można przypisać każdej ekspozycji nieobsługiwanej, określa się w drodze pomnożenia kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. d) przez udział, jaki kwota oczekiwanej straty z tytułu ekspozycji nieobsługiwanej stanowi w całkowitej kwocie oczekiwanych strat z tytułu ekspozycji, których dotyczy lub których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania, stosownie do przypadku.

Zabezpieczoną część ekspozycji nieobsługiwanej stanowi ta część tej ekspozycji, która jest objęta ochroną kredytową rzeczywistą lub ochroną kredytową nierzeczywistą zgodnie z przepisami tytułu II rozdziały 3 i 4.

Niezabezpieczona część ekspozycji nieobsługiwanej odpowiada ewentualnej różnicy między wartością tej ekspozycji, o której mowa w art. 47a ust. 1, i ewentualną zabezpieczoną częścią tej ekspozycji.

2. Do celów ust. 1 lit. a) ppkt (i) stosuje się następujące współczynniki:

- a) 0,35 dla niezabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się rok i upływającym dwa lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
- b) 0,28 dla niezabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się rok i upływającym dwa lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;

- c) 1 dla niezabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się od pierwszego dnia drugiego roku po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - d) 0,8 dla niezabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się od pierwszego dnia drugiego roku po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
3. Do celów ust. 1 lit. a) ppkt (ii) stosuje się następujące współczynniki:
- a) 0,05 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się rok i upływającym dwa lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - b) 0,04 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się rok i upływającym dwa lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - c) 0,1 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się dwa lata i upływającym trzy lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - d) 0,08 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się dwa lata i upływającym trzy lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - e) 0,175 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się trzy lata i upływającym cztery lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - f) 0,14 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się trzy lata i upływającym cztery lata po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - g) 0,275 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się cztery lata i upływającym pięć lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - h) 0,22 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się cztery lata i upływającym pięć lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej,

w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;

- i) 0,4 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się pięć lat i upływającym sześć lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - j) 0,32 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się pięć lat i upływającym sześć lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - k) 0,55 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się sześć lat i upływającym siedem lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - l) 0,44 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się sześć lat i upływającym siedem lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - m) 0,75 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się siedem lat i upływającym osiem lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - n) 0,6 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się w okresie rozpoczynającym się siedem lat i upływającym osiem lat po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni;
 - o) 1 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się od pierwszego dnia ósmego roku po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania przekracza 90 dni;
 - p) 0,8 dla zabezpieczonej części ekspozycji nieobsługiwanej, który to współczynnik stosuje się od pierwszego dnia ósmego roku po sklasyfikowaniu jej jako nieobsługiwanej, w przypadku gdy zwłoka w wykonaniu przez dłużnika zobowiązania nie przekracza 90 dni.
4. Do celów określenia współczynnika, o którym mowa w ust. 2 i 3, mającego zastosowanie do zabezpieczonej lub niezabezpieczonej części ekspozycji, stosuje się następujące zasady:
- a) w przypadku gdy ekspozycja, która została sklasyfikowana jako nieobsługiwana z powodów innych niż fakt przeterminowania o ponad 90 dni, staje się następnie przeterminowana o ponad 90 dni, traktuje się ją, począwszy

od dnia, w którym staje się przeterminowana o ponad 90 dni, tak jakby była przeterminowana o ponad 90 dni w dniu jej sklasyfikowania jako nieobsługiwana;

- b) ekspozycję, która została sklasyfikowana jako nieobsługiwana, ponieważ jest przeterminowana o ponad 90 dni, traktuje się jako taką do momentu, w którym przestanie być klasyfikowana jako nieobsługiwana zgodnie z art. 47a ust. 4 i 6, bez względu na spłatę przeterminowanych kwot przez dłużnika;
 - c) ekspozycję, która została sklasyfikowana jako nieobsługiwana, ponieważ jest przeterminowana o ponad 90 dni, i którą następnie objęto działaniami restrukturyzacyjnymi, traktuje się w dalszym ciągu jako przeterminowaną o ponad 90 dni;
 - d) to, czy dana ekspozycja jest przeterminowana o ponad 90 dni, określa się zgodnie z art. 178.
5. EUNB ocenia zakres praktyk stosowanych przy wycenie zabezpieczonych ekspozycji nieobsługiwanych i może opracować wytyczne w celu określenia wspólnej metody, obejmującej ewentualne minimalne wymogi w zakresie aktualizacji wyceny pod względem harmonogramu i metod doraźnych, na potrzeby ostrożnościowej wyceny uznanych form ochrony kredytowej rzeczywistej i ochrony kredytowej nierzeczywistej, w szczególności w odniesieniu do założeń dotyczących możliwości ich odzyskania oraz ich wykonalności.

Wytyczne te wydaje się zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.”;

- 3) art. 111 ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego składnika, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości zgodnie z art. 34 i 105, odliczeniu kwot zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m) oraz dokonaniu innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów. Wartością ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowej wymienionej w załączniku I jest następujący odsetek jej wartości nominalnej po zmniejszeniu o korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego i kwoty odliczone zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m):”;

- 4) art. 127 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niezabezpieczonej części każdej pozycji, w przypadku gdy dłużnik nie wykonał zobowiązania zgodnie z art. 178, lub – w przypadku ekspozycji detalicznych – niezabezpieczonej części każdego instrumentu kredytowego, z którym wiąże się niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178, przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- a) 150 %, w przypadku gdy suma korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego i kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m) wynosi mniej niż 20 % wartości niezabezpieczonej części ekspozycji w sytuacji, gdyby nie zastosowano tych korekt i odliczeń;
- b) 100 %, w przypadku gdy suma korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego i kwot odliczonych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m) wynosi co najmniej 20 % wartości niezabezpieczonej części ekspozycji w sytuacji, gdyby nie zastosowano tych korekt i odliczeń.”;

- 5) art. 159 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 159

Sposób ujmowania kwot oczekiwanych strat

Instytucje odejmują kwoty oczekiwanych strat, obliczone zgodnie z art. 158 ust. 5, 6 i 10, od korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego i dodatkowych korekt wartości zgodnie z art. 34 i 110 oraz innych redukcji funduszy własnych związanych z przedmiotowymi ekspozycjami, z wyjątkiem odliczeń dokonanych zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. m). Dyskonto z tytułu ekspozycji bilansowych nabytych w momencie, gdy charakteryzowały się niewykonaniem zobowiązania zgodnie z art. 166 ust. 1, ujmuje się w ten sam sposób co korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego. Korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego dla ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, nie są stosowane w celu pokrycia kwot oczekiwanych strat z tytułu innych ekspozycji. W powyższych obliczeniach nie uwzględnia się kwot oczekiwanych strat dla ekspozycji sekurytyzowanych ani korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego związanych z tymi ekspozycjami.”;

6) art. 178 ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) zwłoka w wykonaniu przez dłużnika jakiegokolwiek istotnego zobowiązania kredytowego wobec instytucji, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych przekracza 90 dni. Właściwe organy mogą zastąpić okres 90 dni okresem wynoszącym 180 dni w przypadku ekspozycji zabezpieczonych nieruchomości mieszkalnymi lub nieruchomościami komercyjnymi MŚP należących do kategorii ekspozycji detalicznych, a także ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego. Okres wynoszący 180 dni nie ma zastosowania do celów art. 36 ust. 1 lit. m) lub art. 127.”;

7) dodaje się art. 469a w brzmieniu:

„Artykuł 469a

Odstępstwo od wymogu dokonywania odliczeń od pozycji kapitału podstawowego Tier I z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych

Na zasadzie odstępstwa od art. 36 ust. 1 lit. m) instytucje nie odliczają od pozycji kapitału podstawowego Tier I mającej zastosowanie wartości niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, jeżeli ekspozycja powstała przed dniem 14 marca 2018 r.

W przypadku gdy warunki ekspozycji, która powstała przed dniem 14 marca 2018 r., zostają zmienione przez instytucję w sposób, który zwiększa ekspozycję instytucji wobec dłużnika, ekspozycję uznaje się za powstałą w dniu, w którym zmiana zaczyna obowiązywać, i przestaje ona być objęta odstępstwem przewidzianym w akapicie pierwszym.”.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*